

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

obs De Adelaar

Plaats : Hoogwoud
BRIN nummer : 11HN|C1
Onderzoeksnummer : 288011
Datum onderzoek : 15 maart 2016
Datum vaststelling : 8 april 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	12
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	13
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	17

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

obs De Adelaar heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De school behaalt voldoende eindopbrengsten.
- Het leerstofaanbod is breed, eigentijds en kerndoelendekkend.
- De school heeft zicht op de ontwikkeling van alle leerlingen, maar de analyses van de toetsresultaten is een aandachtspunt.
- De leraren leggen duidelijk uit en stemmen het onderwijs af op de capaciteiten en behoeften van de leerlingen.
- Leerlingen en leraren ervaren de school als prettig en veilig.
- Er is sprake van een heldere kwaliteitszorgcyclus.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

Onderwijsresultaten

De eindresultaten van De Adelaar zijn voldoende. In 2013 liggen de scores beneden de ondergrenzen van de inspectie en in 2014 en 2015 daarboven. Het perspectief voor de eindtoets in 2016 is positief, gezien de voldoende resultaten voor rekenen en wiskunde en begrijpend lezen van de huidige groep 8. De focus van de school ligt op de resultaten van taal-lezen en rekenen en wiskunde. De school stelt nog geen doelen voor andere vakken of vormingsgebieden.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

Onderwijsproces

Voor de kernvakken taal, lezen en rekenen, en de kennisgebieden maken de leraren gebruik van een breed en eigentijds leerstofaanbod dat dekkend is voor de kerndoelen. Gezien de resultaten besteedt de school extra aandacht aan het woordenschatonderwijs. Voor leerlingen die meer aankunnen, beschikt de school

over een additioneel aanbod. Daarnaast biedt de school aan leerlingen die deelnemen aan de plusklas verdiepende leerstof aan, onder andere op het gebied van techniek. Met ingang van dit schooljaar heeft De Adelaar gekozen voor een vernieuwd aanbod dat gericht is op positieve groepsvorming en (het verbeteren van) de sociale veiligheid. Met het wegvallen van de vakleerkracht voor muzische vorming is de aandacht hiervoor op dit moment minimaal en vereist daarom een kwaliteitsslag.

De leraren houden zicht op de ontwikkeling van de leerlingen met behulp van toetsen, observaties en leerlingenwerk. Naar aanleiding van de scores op methodentoetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem stellen de leraren pedagogisch-didactische overzichten op die als basis dienen voor de groepsplannen en -in een sommige groepen- individuele handelingsplannen. Aan de hand daarvan stemmen de leraren de instructies en de leerstof af op de drie instructiegroepen. Deze plannen worden met regelmaat geëvalueerd en zonodig aangepast. Uit de dagplanningen blijkt dat leraren de zorg die zij aan zorgleerlingen biedt bijhouden. De analyses die de leraren maken van de toetsresultaten en de doelen die zij vervolgens opstellen voor zorgleerlingen kunnen hier en daar (onder andere bij begrijpend lezen) inhoudelijker en gerichtter waardoor ze meer houvast bieden bij de uitvoering van de zorg.

De leraren leggen de leerstof over het algemeen duidelijk uit. In de groepen is sprake van een taakgerichte werksfeer en de leerlingen tonen zich betrokken, zowel bij de uitleg als tijdens het zelfstandig werken. De instructies en de verwerking van leerstof wordt in de meeste groepen afgestemd op wat de leerlingen conform de groepsplannen nodig hebben.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en veiligheid

De Adelaar kent een aangenaam en ambitieus schoolklimaat. Dit blijkt uit de gesprekken met directie, team, leerlingen en ouders. De scores op de tevredenheidspeilingen van leerlingen, leraren en ouders bevestigen dit. Binnen de schoolprojecten staat met name de brede ontwikkeling van leerlingen centraal. Voor leerlingen die bovengemiddeld presteren en meer uitdaging verdienen is een plusklas opgezet. Vanaf groep 5 zijn leerlingen welkom bij de gesprekken waarin de leraren de ouders informeren over de voortgang van hun

kind. Maandelijks overlegt de leerlingenraad met de directie over schoolse zaken.

De school ziet het welbevinden van leerlingen als de basis voor leren. Daarom gaat daar veel aandacht naar uit. Leraren en leerlingen voelen zich prettig en veilig op school. Zowel leerlingen als ouders zijn erg te spreken over de nieuw aangeschafte methodiek die de sociale veiligheid op school centraal stelt. Het veiligheidsplan biedt handvatten om preventief en curatief de veiligheid te handhaven. Periodiek wordt de veiligheidsbeleving van leerlingen en leerlingen gepeild. Ook kent de school een vertrouwenspersoon.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Kwaliteitszorg en ambitie

Er is sprake van een heldere kwaliteitszorgcyclus. De school heeft haar populatie duidelijk in beeld. Tweemaal per jaar analyseren de leraren samen met de intern begeleiders de toetsresultaten die vertaald worden naar conclusies en actiepunten. Met behulp van een kwaliteitszorginstrument evalueert de directie het onderwijsleerproces en stelt verbeterdoelen op. Tevredenheidspeilingen onder leraren, leerlingen en ouders leveren eveneens relevante informatie op. Klassenbezoeken door de directie en de intern begeleiders vinden met regelmaat plaats en leiden tot borging van afspraken. De school is voornemens om in deze schoolplanperiode het gepersonaliseerd leren tot speerpunt te maken. Het is aan te raden om hierover in de schooljaarplannen reeds de korte termijn doelen en de te ondernemen activiteiten op te nemen.

Het team voelt zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de schoolontwikkeling. Vanuit een breed gedragen visie is de school dit jaar gestart met het toewerken naar een nieuw onderwijsconcept. De directeur stuurt dit proces helder aan en betreft het team hier zo veel mogelijk bij. Scholing en deskundigheidsbevordering spelen hierin een belangrijke rol.

De school informeert en verantwoordt zich naar het bevoegd gezag en ouders over de schoolontwikkeling middels een jaarverslag. In de schoolgids is informatie opgenomen over de behaalde eindresultaten van de leerlingen van groep 8 en over de uitstroom. Een beschouwing hierbij ontbreekt. De informatie

richting ouders kan worden versterkt door hierover met regelmaat en meer inhoudelijk over te rapporteren via de nieuwsbrief.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op obs De Adelaar.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

De school heeft de afgelopen drie jaar intensief gewerkt aan een goede basiskwaliteit van het onderwijs. Dit rapport van de inspectie is voor de school een erkenning en bevestiging van de interventies die zijn gedaan en de ontwikkeling die de school heeft doorgemaakt. De inspectie beoordeelt de veiligheid op school als goed. Hier is de school zeer tevreden over. Het werken met KIVA zal de komende periode worden geborgd. De school ziet een positief groeps- en schoolklimaat als basis van het leren. KIVA stimuleert een fijn groepsklimaat, respect en samenwerking tussen leerlingen.

De school wil dat leerlingen die de school verlaten zich autonoom en competent voelen. De school heeft de ambitie de komende planperiode het gepersonaliseerd leren gestalte te geven in de school. Het schoolteam draagt deze ontwikkeling en ondersteunt de implementatie hiervan. Dit betekent dat onderzoekend leren, ontwikkelen probleemoplossend vermogen van leerlingen, samenwerking en eigenaarschap de speerpunten zijn van de school. Het advies van de inspectie om deze stappen om te zetten in korte termijndoelen en activiteiten op te nemen in de schooljaarplannen zal zeker worden meegenomen.

Het analyseren van toetsresultaten en het opstellen van doelen bij zorgleerlingen blijft doorlopend de aandacht hebben. Hier is al een grote kwaliteitsslag in gemaakt. Ook in de komende jaren zal gewerkt worden aan het nog gerichter en inhoudelijker maken van de doelen en de plannen die daarbij horen.

De inspectie geeft aan bij de presentatie van de eindresultaten van groep 8 en de uitstroom naar het VO in de schoolgids de toelichting te missen. In de toekomst zal de school bij deze gegevens een toelichting schrijven, zodat ouders de gepresenteerde getallen in een context kunnen plaatsen.

Tot slot adviseert de inspectie dat de school de informatie naar de ouders kan versterken door met regelmaat en meer inhoudelijk over de ingezette

schoolontwikkeling te rapporteren via de nieuwsbrief. De school zal in de toekomst met deze aanbeveling rekening houden en waar relevant deze informatie opnemen in de nieuwsbrief.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook obs De Adelaar.

Op 15 maart 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een presentatie door de school;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer

leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de

schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.